

SzocKafé, 2004. február 24. Szociális munka a végeken - A szakmai fejlődési és szinten tartási lehetőségek a szociális munkások számára

A Szociális Szakmai Szövetség február 24-én megrendezett Szockaféjának előzetesen meghirdetett témái a szakmai fejlődési és fenntartási lehetőségek, illetve az erőforrások elérhetőségének kérdései voltak.

A rendezvénynek az RS9 Kávézó adott otthont és reményeink szerint ez a továbbiakban is így lesz. A vitát Gosztonyi Géza moderálta.

A beszélgetés során szóba kerültek a 2003. november 13-án – a Szociális Munka Napján - megrendezett konferencián történtek: amikor a szociális munkás kitüntetések átadása során egyetlen egyszer sem hangozott el a szociális munkás kifejezés.

A témafelvetés kapcsán szóba került a 3Sz „Gyorsjelentés a szegényedésről” című kiadványa is. A kötet alapját képező kutatás eredményei szerint a választ adó szociális munkások - azon megkérdezésre, hogy tapasztalataik szerint az utóbbi három évben javult vagy romlott a klienseik helyzete - inkább negatív tapasztalatokról számoltak be.

A vitában résztvevők szót ejtettek a szakmai identitás kérdéséről: többen abban látják a probléma fő okát, hogy a szociális munka kialakulásakor több társtudományból építkezett, ezért is nehéz meghúzni a szakma határait, ugyanakkor a szakmának így van egyfajta integráló szerepe. E keretek meghatározása azonban igen aktuális, gondoljunk csak a közelmúltban a Szociálpolitikai Szakértői Névjegyzék összeállítása kapcsán lezajlott szakmai vitára (a vita azon kérdés kapcsán bontakozott ki, hogy szükséges-e szociális alapképzéssel nem rendelkező szakemberek pl.: teológusok számára lehetővé tenni a Szociálpolitikai Szakértői Névjegyzékbe történő felvételt), mely szintén e kérdés megvitatására ad okot. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a határok meghúzására szükség van, de élénk vita bontakozott ki arról, hogy kit tekinthetünk szociális munkásnak és kit nem? Mi a hangsúlyosabb a szakmai végzettség vagy a gyakorlat?

Szó esett a szociális szféra érdekképviseletéről is: a hozzászólók közül néhányan azon a véleményen voltak, hogy a kereteket maguknak a szociális munkásoknak kell meghatározni, a probléma leginkább az, hogy milyen legitimitáció van amögött a szakember mögött, aki adott esetben a döntéshozókkal folytatott tárgyalások során a szakma érdekeit képviseli? Többször szóba került, hogy a megfogalmazódott vélemények, a szerzett tapasztalatok alapján kialakuló javaslatok számos esetben nem jutnak el azokhoz, akik a szakmát képviselik. Néhányan megjegyezték, hogy számukra kérdés, hogy miért nem mozdul a szociális szakma? Miközben a terepen dolgozó szakemberek rendkívül sokat megtesznek a klienseik érdekeinek érvényre juttatása érdekében, ez a tevékenységük nem terjed ki önmaguk, illetve a szakmájuk érdekeinek védelmére. Ebben szerepe lehet a szakmai oktatásnak is, hiszen szociális munkásként alapkészség az érdekérvényesítés, de a képzés során ennek gyakorlása sokszor negatívumként jelenik meg – hivatkoztak egyes résztvevők korábbi tapasztalataikra.

Az eseményen több kórházi szociális munkás is részt vett, ők megosztották a tapasztalataikat a jelenlévőkkel, bemutatták a más szakmák tagjaival adódó konfliktusok forrásait, valamint a szakmai munkavégzésüket hátráltató körülményeket: az intézményben meglévő erőforrások (többek között az internet hozzáférés) csak korlátozottan, vagy egyáltalán nem állnak

rendelkezésükre. Ennek kapcsán felvetődött a kérdés, hogy ki erősítheti meg a szociális munkásokat? Elhangzott, hogy egymás kölcsönös megerősítésére van szükség, mert így növekedhet a szakma presztízse is. Ebben a folyamatban fontos szerepe van a szakmai szervezeteknek.

Szó esett a jelenleg futó „Sure Start” modellprogramról is, melynek lényege, hogy a szociális, egészségügyi, oktatási stb. ellátórendszer helyi faktorainak kíván időről-időre esetmegbeszélő fórumot biztosítani. Az eddigi tapasztalatok alapján elhangzott, hogy az azonos területen dolgozó, de más-más szakmát képviselő szakemberek gyakran annak ellenére sem ismerik egymást, hogy tevékenységük sok esetben összekapcsolódik. A továbbiakban szó esett az együttműködések kialakításának nehézségeiről, egyrészt azokról a hálózatokról, melyek a különböző szakmák képviselői között jönnek létre az egyes ügyek megoldása kapcsán; másrészt azokról, amelyek a szakmán belül jönnek létre önerősítés céljából. Elhangzott, hogy sok esetben a szakmán belül nem megfelelő az információk áramlása, az egyik résztvevő itt jegyezte meg, hogy mennyire örül annak, hogy a beszélgetésben elhangzottakból kiderült számára, hogy az eddig általa megfogalmazott problémák nem egyediek.

A SzocKafén részt vett jó pár szociálpedagógus végzettségű szakember illetve hallgató, így a beszélgetésen szó esett a szociálpedagógusok képzésének sajátosságairól, illetve a szociálpedagógia és a szociális munka viszonyáról.

Ezután az egyházak szociális szakmán belüli tevékenységére terelődött a szó. A résztvevők fontosnak tartották kiemelni, hogy a szociális szakmának legyen egyértelműen kialakított szakmai kritériumrendszere és legyenek egyértelműek a határai. Ismét egy eset kapcsán vetődött fel a szupervízió kérdése is, melynek keretei között egyes szervezetek a szakmai normáknak ellentmondó tevékenységeket végeznek, annak ellenére, hogy a szupervízió kritériumai megtalálhatóak a szakirodalomban.

Végül a moderátor játékra kérte a résztvevőket: ha sportolók lennétek, milyen sportot űznétek? A válaszokban megemlíthető:

- a sakk, mert e sportban nem lényegesek a testi adottságok, a kor itt nem számít, csak az ész és a türelem;
- a váltófutás, mert csapatmunka, ahol mindenki tudja a dolgát és a siker az együttműködésen múlik;
- a tollaslabda, mert kitartás kell hozzá;
- az öttusa, mert e sportban sokféle tudásra, készségre van szükség.

A résztvevők örömmel fogadták, hogy a márciusi SzocKafé témája a Szociális Munka Etikai Kódexe lesz majd, melynek kapcsán ehhez hasonló tartalmú és érdekes vitára számítunk.

Bujdosó Judit